

RÄJÄHDYSSUOJAUSASIAKIRJA

Sisältö

1. Johdanto
2. Räjähdyssuojausasiakirja
3. Räjähdyssuojausasiakirjassa on esitettävät asiat
4. Räjähdyssuojausasiakirjan laadinnan vaiheet
5. Esimerkki räjähdysuojausasiakirjan sisällysluettelosta

1. Johdanto

Räjähdyssuojausasiakirja on laadittava kaikille työpaikoille, joilla käsitellään palavia nesteitä, kaasuja tai pölyjä siinä määrin, että näiden aineiden käsittelyyn liittyy tavanomaisissa toimintaolosuhteissa sekä ennakoitavissa toimintahäiriöissä ja vikatilanteissa mahdollisuus vaarallisen räjähdyskelpoisen ilmaseoksen muodostumiseen. Velvoite perustuu valtioneuvoston asetukseen (576 / 2003).

Räjähdyssuojausasiakirjan perustana ovat tiedot toimipaikalla käsiteltävistä aineista ja niiden ominaisuuksista, tehdyt vaarojen arvioinnit ja turvallisuustarkastelut sekä kemikaalien turvalliseen käsittelyyn ja paloturvallisuuteen liittyvät ohjeet.

Räjähdyssuojausasiakirjaa ei toimiteta viranomaisille. Työsuojeluviranomaiset valvovat määräysten noudattamista. TUKES valvoo määräaikaistarkastuksissa laitoksia, joissa vaarallisten kemikaalien käsittely on laajamittaista. Paloviranomainen valvoo puolestaan vähäistä käsittelyä harjoittavia laitoksia.

2. Räjähdyssuojausasiakirja

Räjähdyssuojausasiakirja voidaan laatia itsenäiseksi dokumentiksi, mutta se voi myös koostua useammasta dokumentista, tai se voi olla osa jotakin muuta turvallisuusasiakirjaa, esimerkiksi pelastussuunnitelmaa. Olemassa oleviin asiakirjoihin voidaan viitata, jos ko. asiakirjat saadaan tarvittaessa helposti ja nopeasti nähtäville mm. viranomaisten tarkastuksissa.

Räjähdyssuojausasiakirja kannattaa laatia muotoon, jossa tarvittavien asiakirjojen päivittäminen olosuhteiden muuttuessa on helppoa. Mikäli yrityksessä on udeita toimipaikkoja, räjähdysuojausasiakirja voidaan jakaa yleiseen osaan (mm. perehdyttämistä ja tulityölupia koskevat toimintaohjeet) ja kutakin toimipaikkaa erikseen koskeviin osiin (kohteet ja laitokohtaiset suojaustoimenpiteet).

3. Räjähdyssuojausasiakirjassa on esitettävät asiat

1. Räjähdyssvaara on arvioitu
2. Tilat on luokiteltu ja niissä käytetään asianmukaisia laitteita
3. Luokitellut tilat on merkitty asianmukaisesti
4. Työvälineiden turvallista käyttöä valvotaan
5. Asianmukaiset suojaustoimenpiteet on toteutettu

4. Räjähdyssuojausasiakirjan laadinnan vaiheet

1. Selvitä, mitkä yrityksessäsi olevat nesteet, syttyvät kaasut ja syttyvät pölyt, voivat aiheuttaa räjähdyskelpoisia ilmaseoksia.
2. Kuvaa tilanteet, joissa syttyvät nesteet, syttyvät kaasut ja syttyvät pölyt voivat aiheuttaa räjähdyskelpoisia ilmaseoksia. Arvioi mahdollisen räjähdysvaaran vaikutusten laajuus.
3. Selvitä ja toteuta toimenpiteet, joilla estetään tai rajoitetaan räjähdyskelpoisten ilmaseosten muodostuminen.
4. Luokittele räjähdysvaaralliset tilat.
5. Luetteloil tilaluokitellulla alueella käytettävät sähkö- ja mekaaniset laitteet. Arvioi näiden laitteiden vaatimustenmukaisuus ja tarvittaessa laitteiden aiheuttama vaara.
6. Selvitä ja toteuta räjähdysvaaratoimenpiteet.
7. Esitä räjähdysvaaratoimenpiteisiin liittyvät muut tiedot.

5. Esimerkki räjähdysvaaratoimenpiteiden sisältöluettelosta ja pääkohdista

1. Räjähdyssuojausasiakirjan tarkoitus
2. Käsitteet ja määritelmät
3. Räjähdyssuojausasiakirjan aiheuttavat aineet
  - Räjähdyssuojausasiakirjan aiheuttavat syttyvät nesteet
  - Räjähdyssuojausasiakirjan aiheuttavat syttyvät kaasut
  - Räjähdyssuojausasiakirjan aiheuttavat palavat pölyt
4. Räjähdyssuojausasiakirjan esiintyminen ja vaaran arviointi
5. Toimenpiteet, joilla estetään räjähdyskelpoisten ilmaseosten muodostuminen
6. Räjähdyssuojausasiakirjan tilojen tilaluokitus
7. Tilaluokituksella alueilla käytettävien laitteiden vaatimustenmukaisuuden ja riskin arviointi
  - Laitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointi
  - Laitteiden aiheuttaman riskin arviointi
8. Räjähdyssuojaustoimenpiteet
  - Tekniset räjähdysvaaratoimenpiteet
  - Organisatoriset räjähdysvaaratoimenpiteet
9. Muut asiat

